Vnímání nemetropolitních oblastí

Pavel Chromý, Tomáš Havlíček, Vít Jančák

Univerzita Karlova, Praha, Přírodovědecká fakulta

TITSMMR701 Socioekonomický vývoj nemetropolitních oblastí České republiky se zřetelem na rozvojové potřeby jednotlivých regionů,

Venkov 2018

- Východiska výzkumu
- Cíl projektu
- = formulovat nástroje společné všem (vnější rámce) x diferencované (vnitřní podmíněnosti)

- Rešerše výzkumů + nástrojů
- Návaznost na dosavadní výzkumy polarizace prostoru a venkova

1. Vymezení pojmů

- **Periferie:** území nedostatečné integrace do v daném místě a čase dominujících struktur, procesů a systémů (Schmidt 1998).
- **Marginální oblast:** izolované území, kterému se integrace do daného systému „nepodařila“ (např. Andreoli 1989).
- Metropolitní/**nemetropolitní regiony**
- **Venkovské oblasti**

Rešerše literatury

- **cíl: vyhledání všech nezbytných informačních zdrojů vážících se k zpracovávanému tématu, zajištění dostupnosti nalezených informačních zdrojů, posouzení jejich relevance**
- rešerše domácí i zahraniční literatury vážící se k zpracovávanému tématu
- literatura diskutující vymezování **periferních** a **nemetropolitních** regionů, jako i vymezování **venkovských** (neměstských) regionů, či hledání **socioekonomické diferenciace**
- takto zaměřených titulů je v české i zahraniční literatuře poměrně velké množství – nutný reprezentativní výběr titulů
- zaměřili jsme se zejména na práce, jejichž autoři uvádějí **konkrétní ukazatele**

Výchozí poznámky k rešerši výzkumu německy mluvících zemí

- Periferní poloha ještě nemusí znamenat strukturální problémy a stagnaci či dokonce pokles výkonnosti
- V německy mluvících zemích existuje několik rostoucích nemetropolitních oblastí charakteristických polycentrickou (disperzní) sídelní strukturou bez měst s více jak 100.000 obyvateli.
- Vykazují méně problémů spojených s životním prostředí, dopravou a rostoucími konflikty při využití ploch.
- Nemetropolitní regiony jsou si vědomy slabých stránek, a proto se cíleně zaměřují především v politické rovině na silné stránky a ty jsou region od regionu rozdílné.
- Jedno hledisko je těmto úspěšným nemetropolitním regionům společné: Kladen **důraz na podporu malých a středně velkých podniků s nadprůměrným podílem zaměstnaných ve výzkumu a vývoji → moto: „růst a inovace“** Přitom je ovšem podporována snaha a) o zajištění (uchování) obecného zájmu o území a b) o ochranu zdrojů a utváření zdravé kulturní krajiny
- Úspěšné nemetropolitní regiony také cíleně podporují trvale udržitelný rozvoj a také schopnost vytvářet inovace a tím zajistit úspěch v konkurenčním prostředí a oživit trh práce.
- Úspěšné nemetropolitní regiony jsou schopny s podprůměrnými finančními zdroji dosáhnout velkého užitku → **na rozhodujících místech v politice musí být kompetentní lidé a ne politické „figurky“.**
- Úspěšné nemetropolitní regiony představují atraktivní variantu oproti metropolím a ne jen jejich doplněk.

Determinanty úspěšného rozvoje nemetropolitních oblastí (Německo) (1)

1) Historická východiska (evropské, národní i regionální vlivy)

2) Ekonomicko-geografická struktura území

- Diverzifikovaná regionální hospodářská struktura
- Potenciál v cestovním ruchu
- Velikostní struktura podniků (malé a střední)
- Klastry
- Lokalizace ústředí (headquaters) firem v regionální struktuře rozhodování
- Vysoký podíl vysoce vzdělané pracovní síly
- Kvalitní infrastruktura
- Hospodářské struktury založené na vědomostech

Determinanty úspěšného rozvoje nemetropolitních oblastí (Německo) (2)

3) Determinanty ve schopnosti regionu se přizpůsobit

- Dynamika a daňové strategie regionálních a sektorových strukturálních proměn
- Možnost a schopnost získání podpory
- Zahájení (umožnění) tvorby územně specifických projektů a jejich uvedení do praxe na podporu „pozitivního“ regionálního rozvoje.
- Důraz na velký význam výzkumu a vývoje pro regionální hospodářství

4) Organizační a instituciální determinanty

- Důraz na regionální iniciativy rozvoje jako třeba inovativní organizační struktury
- Důraz na regionální sítě
- Důraz na současné trendy a podporu regionálních silných osobností
- Tvorba regionálních rozhodovacích struktur

5) Personální determinanty

- Identifikace a spojení (silný sociální kapitál) různých skupin obyvatel a aktérů s regionem
- Sebevědomé obyvatelstvo a aktéři
- Tvorba vlastního image regionu
- Posouzení faktorů růstu pohledem vybraných skupin místních obyvatel

Polarizovaný prostor: klíčové pojmy

Periferie

= území nedostatečně integrované do v daném místě a čase dominujících struktur, procesů a systémů (Schmidt 1998)

= specifické území s poruchou funkčně-prostorových a sociálně-prostorových vztahů, které jsou výsledkem nerovnoměrného působení vzájemně se podmiňujících sociálních, ekonomických, politických, kulturních i fyzickogeografických faktorů (Havlíček, Chromý 2001)

= území na okraji systému

Marginální území

= izolované území, kterému se integrace do systému „nepodařila“ (Andreoli 1989)

Metodologická doporučení

- studium periferií nelze izolovat, jedná se o integrální součást vztahu jádra a zázemí
- polarizace území není podmíněna pouze ekonomickými aspekty, ale jedná se o podmíněnost komplexního charakteru
- kořeny perifernosti jsou v dlouhodobém (a ve specifickém českém prostředí i výjimečně složitém) historickém vývoji.

2. Dosavadní výzkumy polarizace prostoru (periferií)

- 2011–2014: Mechanizmy selektivního vývoje periferií v Česku a Rakousku v post-industriálním období, GA ČR č. P404/11/1962 (hl. řešitel: V. Jančák, řešitelé: T. Havlíček, P. Chromý, V. Květoň, M. Marada, J. Pileček)

- 2007–2009: Role lidského a sociálního kapitálu v procesu integrace periferií do regionálních struktur Česka v kontextu nové Evropy, GA ČR č. 403/07/0743 (hl. řešitel: V. Jančák, řešitelé: T. Havlíček, P. Chromý, M. Marada, S. Kučerová)

- 2003–2005: Periferní oblasti Česka jako součást polarizace prostoru v souvislostech evropské integrace, GA ČR č. 403/03/1369 (hl. řešitel V. Jančák, spoluřešitelé: J. Dokoupil, M. Jeřábek, E. Reinhölová; T. Havlíček, P. Chromý, M. Marada)

- 2002–2003: Geografický výzkum periferních oblastí Česka – aplikace v terciérním vzdělávání, GA UK č. 205/2002/B-GEO/PrF (hl. řešitel: V. Jančák, spoluřešitelé: T. Havlíček, P. Chromý, M. Marada)

- 1998–1999: Perspektivy vývoje periferních oblastí ČR, GA UK č. 12-980-126/98/M (hl. řešitel: V. Jančák, spoluřešitelé: T. Havlíček, P. Chromý, M. Marada)

Polarizace prostoru: periferie

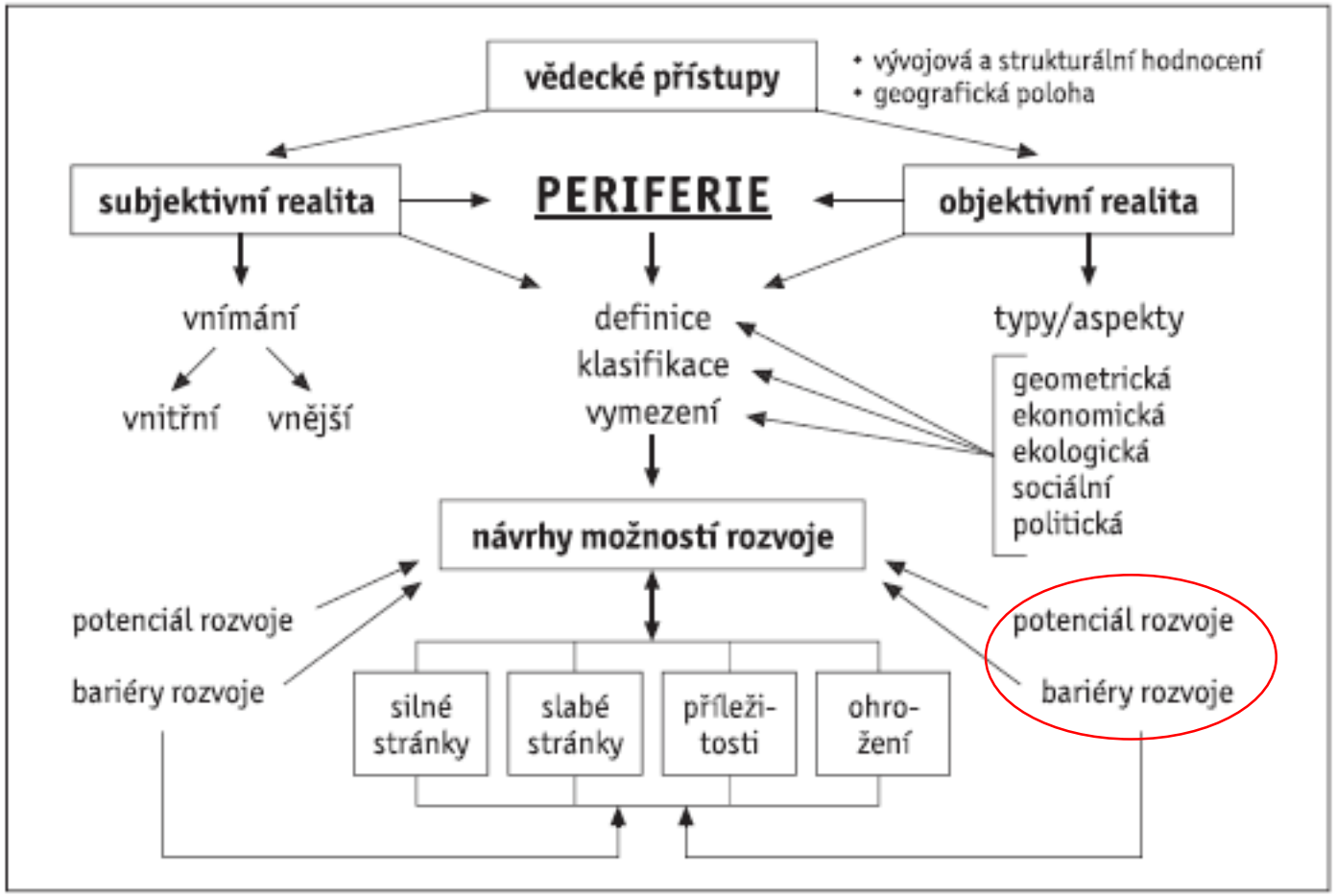

Havlíček, Chromý, Jančák, Marada (2005) dle Smidt (1998).

Koncept sociálního kapitálu (SK)

V návaznosti na teorii sítí (70. léta 20. století, např. Granovetter 1973, 1974)

síť = nástroj k využití zdrojů, jimiž disponují druzí, k využití komparativní výhody své vlastní pozice vzhledem k druhým (sítě chápány instrumentálně)

Diskuze konceptu SK od 80. let (zejména v sociologii), boom v 90. letech (i v EKG)

SK – zásadní význam pro integritu, regulaci a stabilitu společnosti

individuální

SK (Bourfieu 1980) = zdroje druhých lidí, které můžeme mobilizovat ve svůj prospěch, pokud jsme s těmito lidmi propojeni a máme k nim přístup – důraz na trvalé, institucionalizované sítě vztahů mezi těmi, kdo se znají a uznávají (sítě privilegovaných osob)

SK (Coleman 1990) = síť neformálních vztahů (meziosobní síť), která má sloužit k maximalizaci osobního profitu, usnadňuje jednání jedinců sledujících vlastní zájmy – důraz na soukromé kontakty a osobní vazby

kolektivní

SK (Putnam 1995) = hustota neformálních kontaktů a početnost členství v asociacích, jež jsou aktivní v rámci občanské společnosti – pestré předivo sítě meziosobních vztahů, které funguje na základě norem reciprocity a v atmosféře důvěry (meziosobní i generalizované)

Podrobněji viz např.: Jančák a kol. (2010), Pileček (2010), Kučerová (2011), Keller (2010), Majerová, Kostelecký, Sýkora eds. (2011)

Koncept sociálního a lidského kapitálu (SK, LK)

dvě odlišné formy SK (Putnam 1995)

svazující (*bonding*) – funguje uvnitř homogenních skupin („my“ vs. „oni“, kult vlastní výlučnosti) – silné svazující vazby dokáží zajistit nejnutnější oporu

přemosťující (*bringing*) – ochota společné akce s lidmi různých sociálních, etnických, profesních ad. příslušností – slabší přemosťující vazby dávají zúčastněným lepší šance, než mají ti, kdo zůstávají omezeni pouze na vazby svazující

LK = především vzdělání, dovednosti, trénink a zkušenosti jednotlivců či určitého společenství, které uplatňují či mohou uplatnit na trhu práce (Becker 1971)

- existují přímé souvislosti mezi LK pracujících a produktivitou práce, produktivitou a výdělkem

LK = individuální faktor kvalifikace, produktivity, dovedností a akceschopnosti

SK = více zaměřen na vzájemné vztahy, spolupráci, sociální kohezi, důvěru, interaktivitu (Schuller 2000)

Institucionální přístupy v RR zdůrazňují význam:

- iniciativy jednotlivců
- jednání a chování aktérů/subjektů (vč. zájmových skupin), jejich motivací…

= „měkkých“ = subjektivních faktorů pro vývoj regionů.

Výzkum diferenciace LK a SK

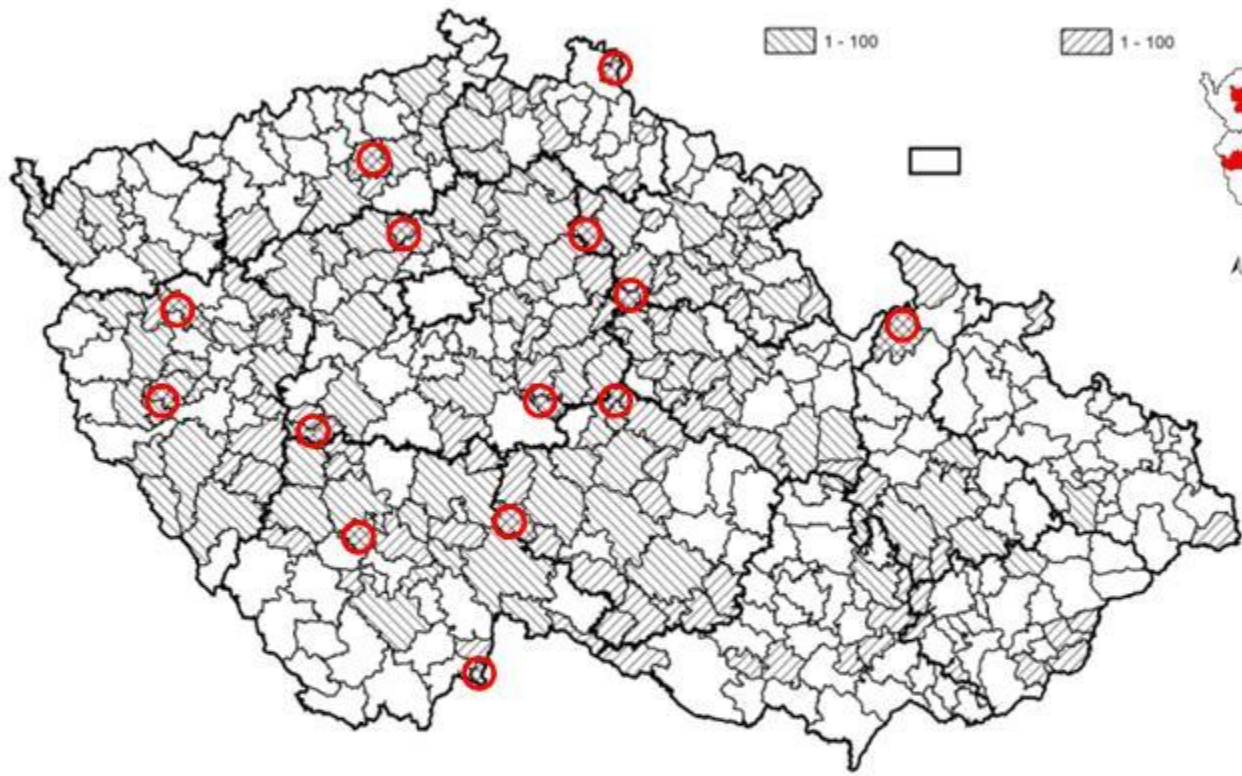

HAVLÍČEK, T., **CHROMÝ, P.** (2001): Příspěvek k teorii polarizovaného vývoje území se zaměřením na periferní oblasti. Geografie – Sborník ČGS, 106, 1, s. 1–11. ISSN 1212-0014 (SCOPUS) *(autorský podíl: 50 %)*
HAVLÍČEK, T., **CHROMÝ, P.**, JANČÁK, V., MARADA, M. (2008): Innere und äußere Peripherie am Beispiel Tschechiens. Mitteilungen der Österreichischen Geographischen Gesellschaft, 150, s. 299–316. ISBN 978-3-901313-19-6 (WoS, IF 0.839, 2010: 0.345) *(autorský podíl: 25 %)*
JANČÁK, V., HAVLÍČEK, T., **CHROMÝ, P.**, MARADA, M. (2008): Regional Differentiation of Selected Conditions for the Development of Human and Social Capital in Czechia. Geografie – Sborník ČGS, 113, 3, s. 269□284. ISSN 1212-0014 (WoS, SCOPUS) *(autorský podíl: 25 %)*
JANČÁK, V., **CHROMÝ, P.**, MARADA, M., HAVLÍČEK, T., VONDRÁČKOVÁ, P. (2010): Sociální kapitál jako faktor rozvoje periferních oblastí: analýza vybraných složek sociálního kapitálu v typově odlišných periferiích Česka. Geografie, 115, 2, s. 207–222. ISSN 1212-0014 (SCOPUS, WoS, 2010: IF 0.787) *(autorský podíl: 20 %)*

Územní diferenciace SK ve vybraných typově odlišných oblastech (2008)

Obyvatelstvo mikroregionů N = 4 375

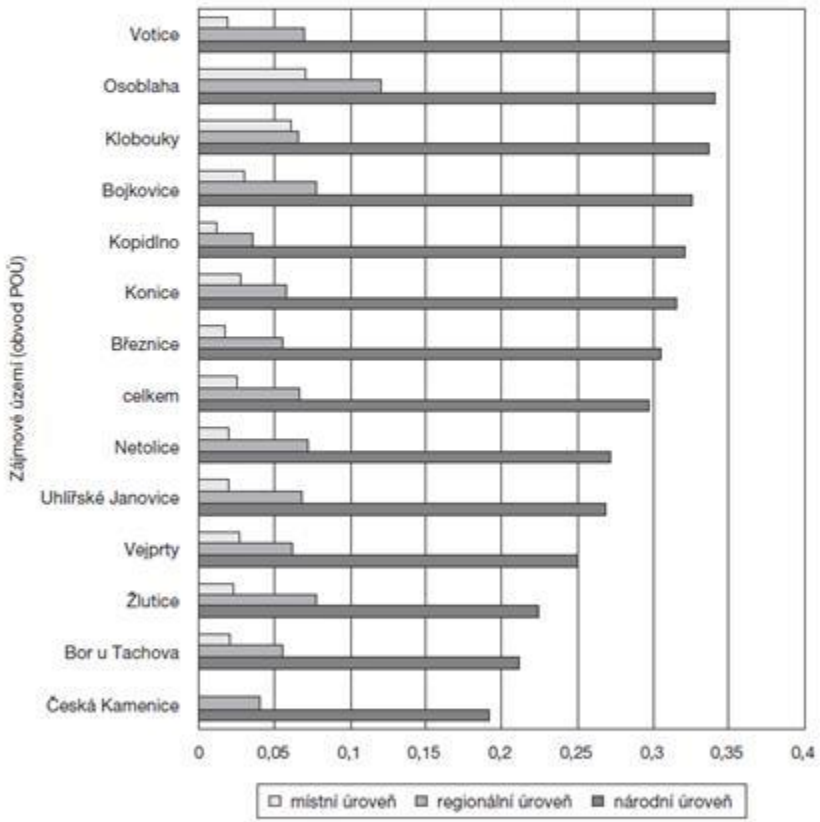

Obr. 2 – Angažovanost ve spolcích podle regionálních úrovní
Zdroj: dotazníkové šetření

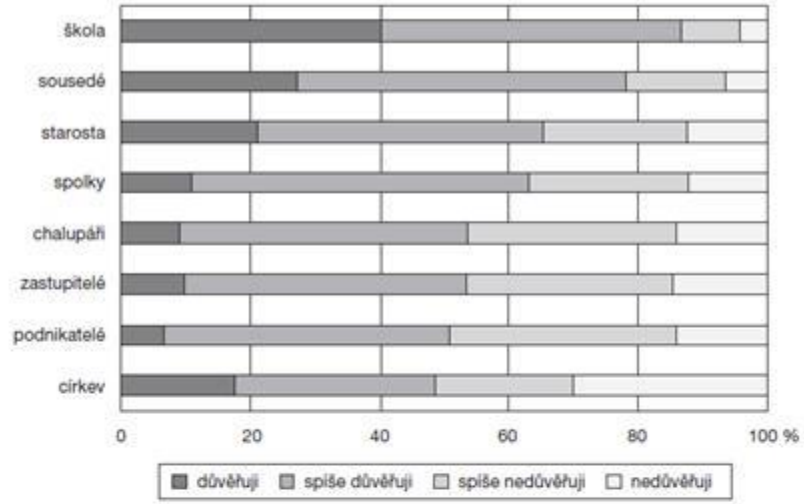

Obr. 3 – Důvěra k vybraným subjektům. Zdroj: dotazníkové šetření

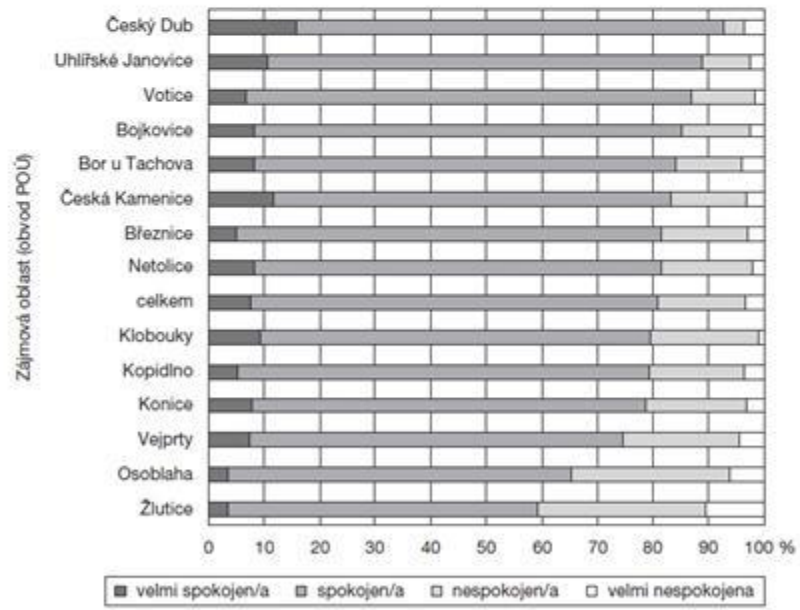

Obr. 4 – Celková spokojenost se životem v obci. Zdroj: dotazníkové šetření

JANČÁK, V., **CHROMÝ, P.**, MARADA, M., HAVLÍČEK, T., VONDRÁČKOVÁ, P. (2010): Sociální kapitál jako faktor rozvoje periferních oblastí: analýza vybraných složek sociálního kapitálu v typově odlišných periferiích Česka. Geografie, 115, 2, s. 207–222. ISSN 1212-0014 (SCOPUS, WoS, 2010: IF 0.787) *(autorský podíl: 20 %)*

Územní diferenciace stability lokálních elit

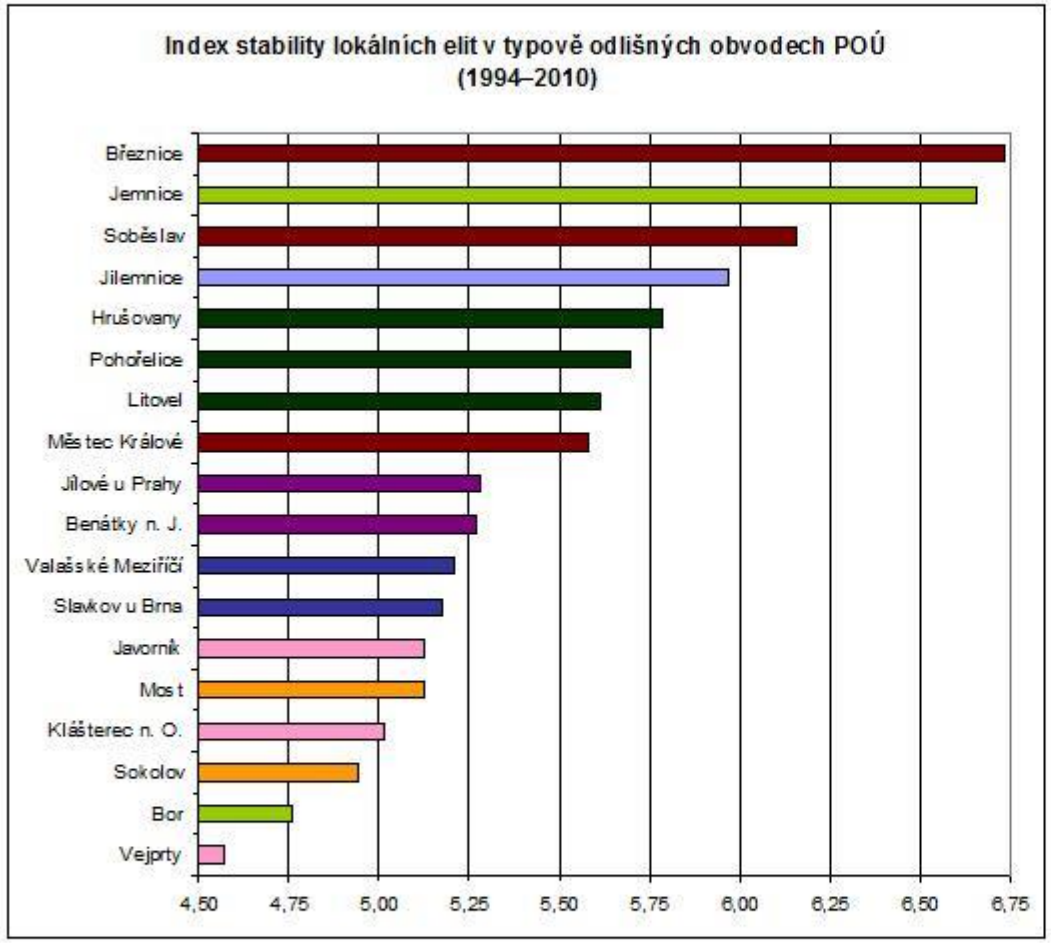

Poznámka: Index vyjadřuje průměrnou délku působení zastupitelů v zastupitelstvech obcí ve správních obvodech obcí s pověřeným obecním úřadem (POÚ). Hodnoceno bylo složení zastupitelstev vzešlých z komunálních voleb 1994, 1998, 2002, 2006, 2010.

Zdroj: ČSÚ, výsledky komunálních voleb 1994, 1998, 2002, 2006, 2010 (www.volby.cz)

Poznámka: Typologie venkova zpracovaná v rámci řešení projektu Rozvojový potenciál venkovských obcí (MMR). Hodnoceny venkovské obce do 3 tis. obyvatel.

Zdroj: Perlín, Kučera, Kučerová 2010

Diferenciace
vnější x vnitřní periferie
dosídlené území x kontinuální osídlení

Venkovské periferie v postindustriálním období: modely chování obyvatel v typově odlišných periferiích Česka a Rakouska - Modelové regiony

Stát	Vnitřní periferie	Vnější periferie	Semi-periferie
Česko	Březnice	Dačice	Žlutice
Rakousko	Weyer	Waidhofen	Peuerbach

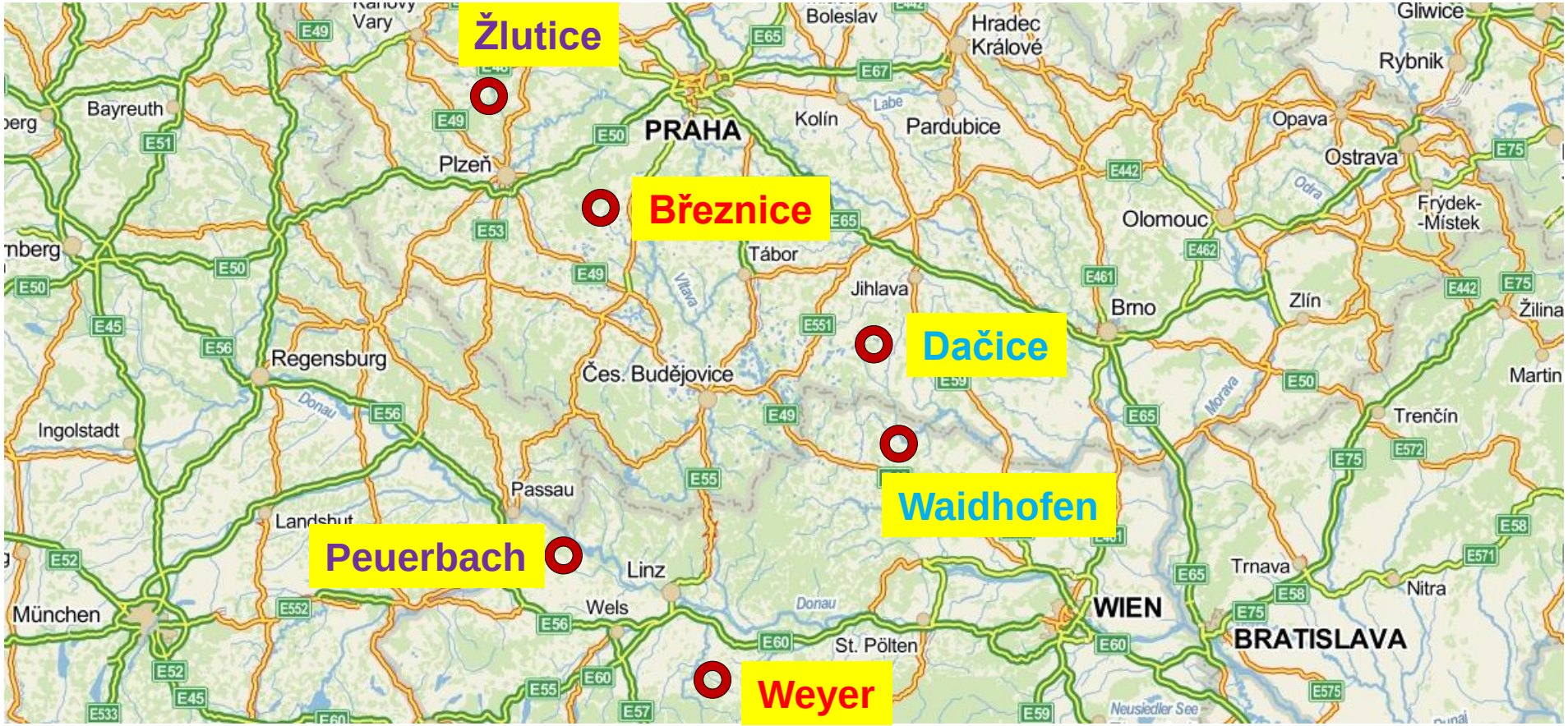

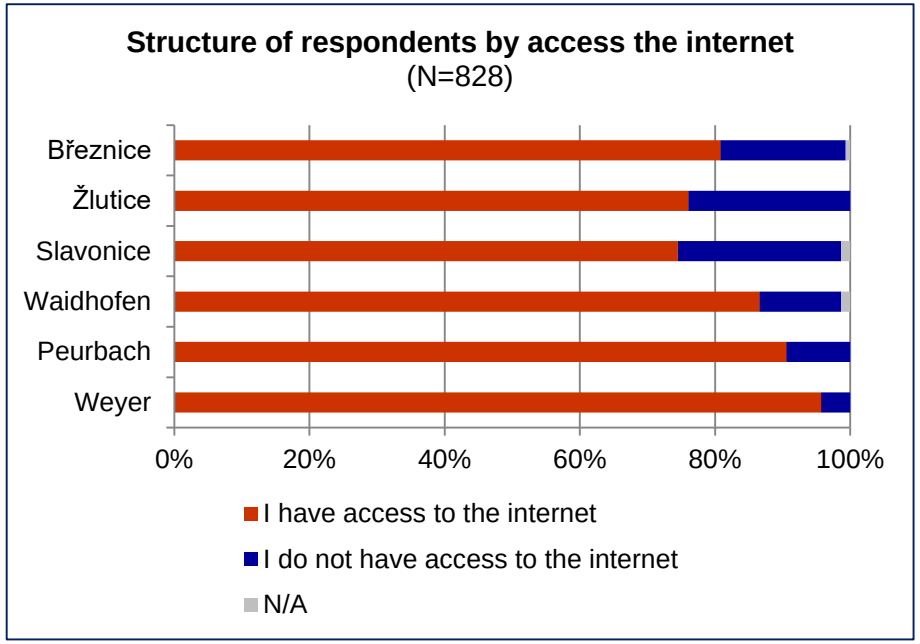

- The analysis of the responses answers shows, that **differences** between model regions in Czechia and Austria **are not significant**.

- Slavonice **(outer periphery) emerges as the ‚worst‘** (with the lowest amount of respondents with internet access) model region in Czechia, followed by Žluticko, and Březnice **(inner periphery), which scored the best**.
- This partially confirms findings produced by previous research on peripheral areas (regions with continous settlement perform better than regions resettled after the transfer of the Germans).

- Among the Austrian model areas, Waidhofen has the lowest amount of internet users (outer periphery), Peuerbach comes second and Waidhofen (inner periphery) then has the highest amount of internet users.

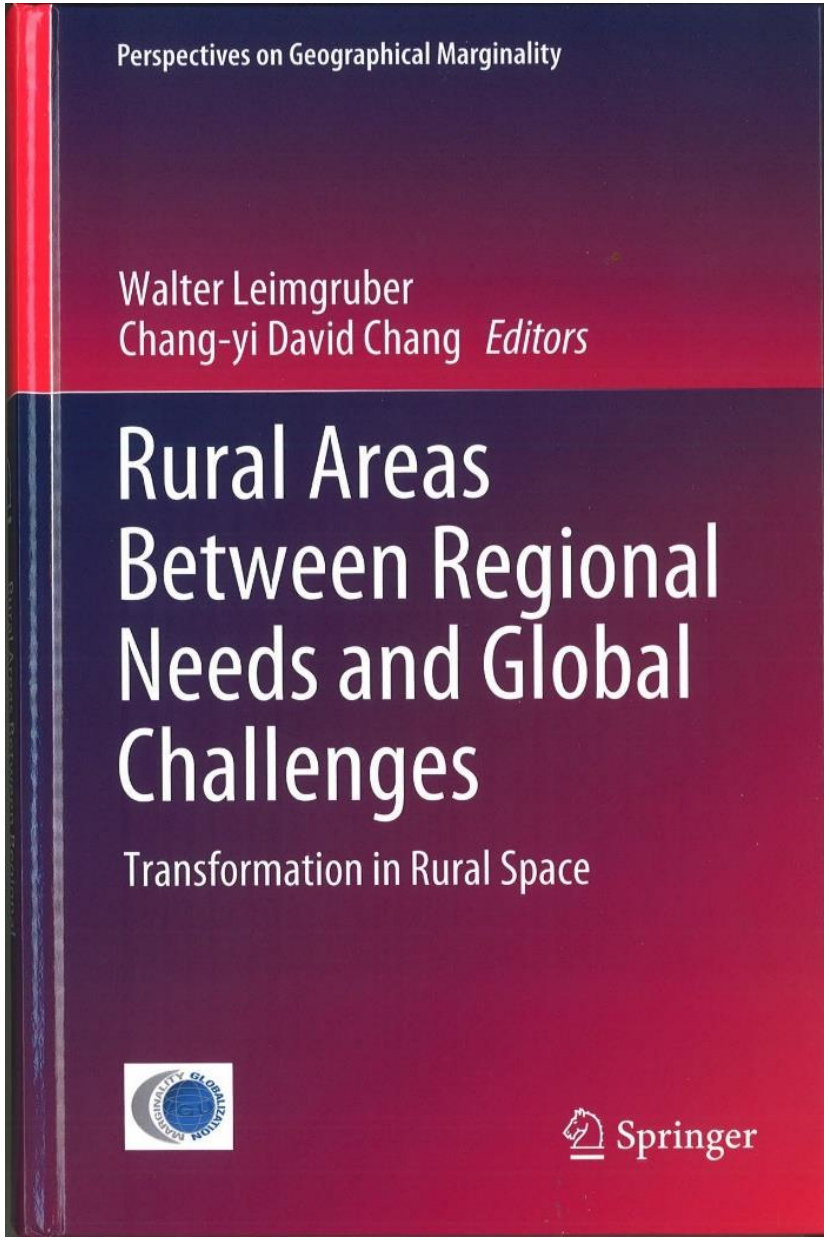

Chapter 3

Spatial Differentiation of Social Capital: A Case Study of Peripheral and Rural Microregions in Czechia

Miroslav Marada, Pavel Chromý, Vít Jančák, Tomáš Havlíček and Jan Pileček

3.1 Introduction

After the fall of the Communist regime in 1989, Czechia underwent a profound social transformation. The centrally controlled (and relatively successful) effort to equalize social differences, especially with regard to economic maturity, was followed by a new structuring of the society. However, the growing differentiation has caused not only shifts in society, but a geographical redistribution of the economy as well. These processes result in a growing spatial differentiation and thus an intensified polarisation of space. The transformation era is mainly connected with the changing outer frameworks, mostly in the sphere of legislation which defined new opportunities and limitations (='rules of the game') for the development of society. In addition, in the course of the 1990s, the 'correctional' post-communist transformation was reinforced by the process of Czechia's integration into EU structures, by a growing influence of globalisation (see for instance Leimgruber 2001) and, in general, by a post-industrial transformation. In the changing external context, a substantial role is played by the reactions of social actors (individuals, municipalities, regions, etc.), which necessarily differ according to local conditions. Within the framework of

M. Marada (✉) · P. Chromý · V. Jančák · T. Havlíček · J. Pileček
Charles University, Prague, Czech Republic
e-mail: marada@natur.cuni.cz

P. Chromý
e-mail: chromy@natur.cuni.cz

V. Jančák
e-mail: jancak@natur.cuni.cz

T. Havlíček
e-mail: tomas.havlicek@natur.cuni.cz

J. Pileček
e-mail: hopilec@atlas.cz

© Springer Nature Switzerland AG 2019

W. Leimgruber and C. Chang (eds.), *Rural Areas Between Regional Needs and Global Challenges*, Perspectives on Geographical Marginality 4,
https://doi.org/10.1007/978-3-030-04393-3_3

II. Vývoj periferních oblastí v Česku

Výzkum periferií v návaznosti na vývoj systému osídlení

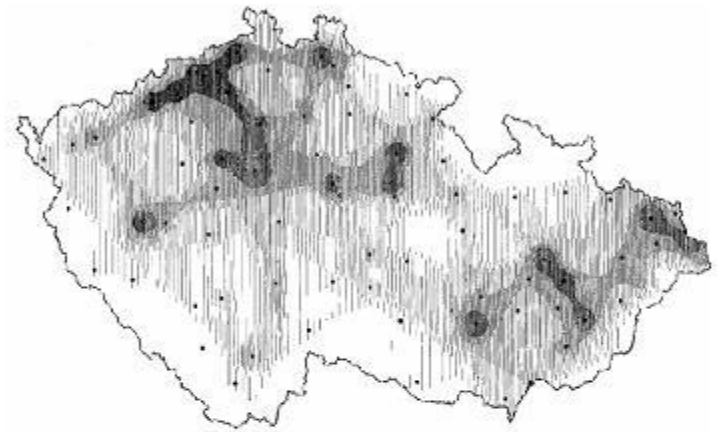

Hampl, Gardavský, Kühnl (1987)

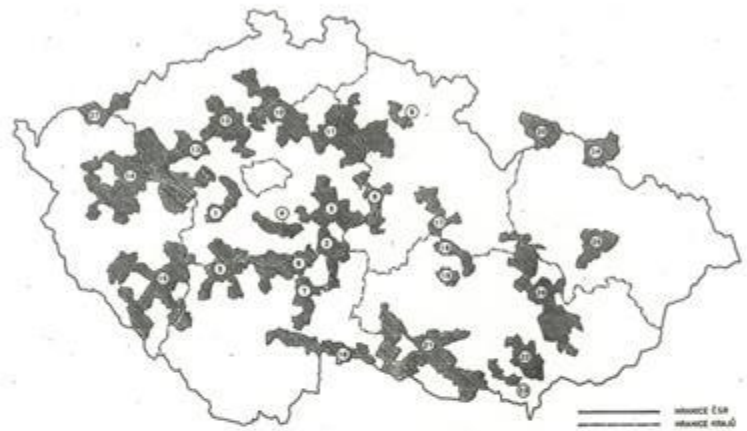

Musil (1988)

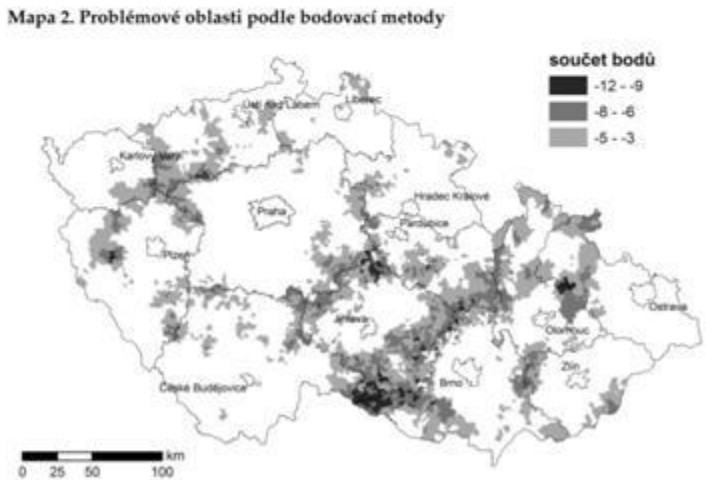

Novák, Netrdová (2011)

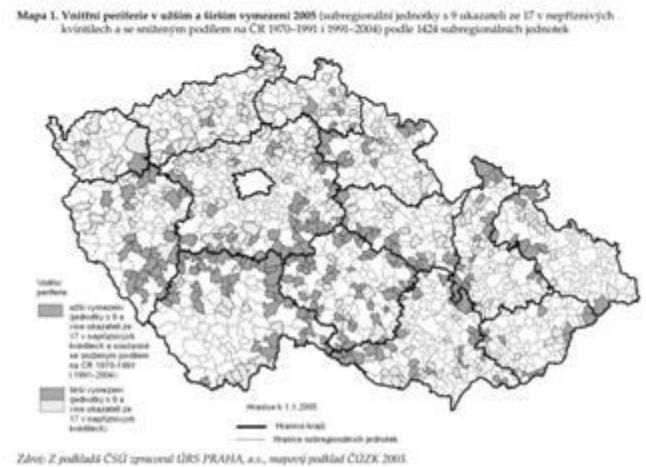

Musil, Müller (2008)

Historické inercie územních polarizací I

Podíl rodáků 2001

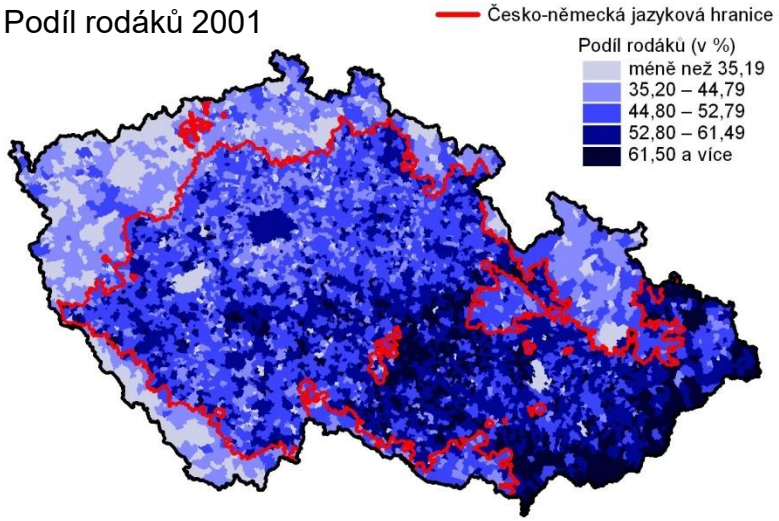

Průměrný počet částí obce na obec 2003

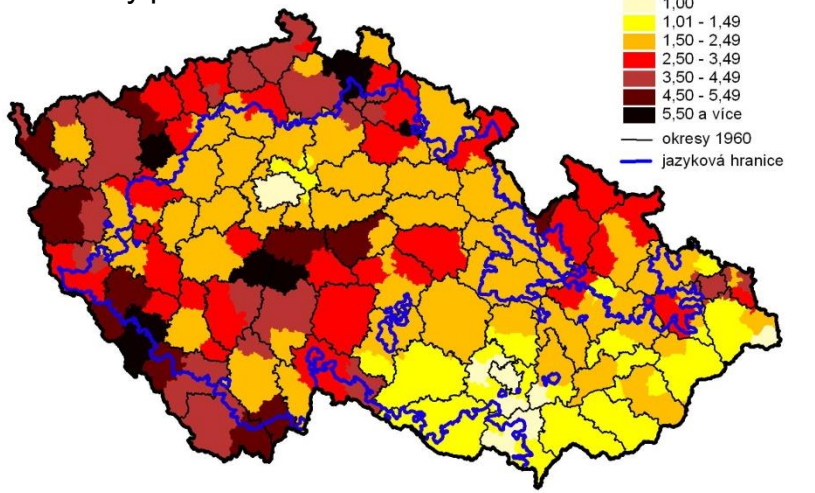

Vítězné strany v parlamentních volbách v roce 1929
v soudních okresech

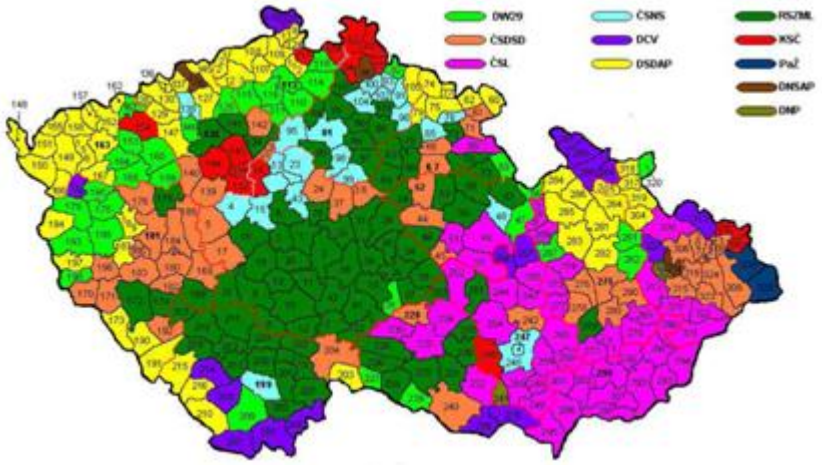

Typologie českých venkovů 2010

Poznámka: DW29 = Deutsche Wahlgemainschaft, PaŽ = Polské židovské strany
Zdroj: Kuldová 2005; Perlín, Kučera, Kučerová 2010; Podhola DP 2010

STEM – Ústav empirických výzkumů

Španělská 10, 120 00 Praha 2

Rozvojové potřeby regionu

Dotazník

Říjen – listopad 2018

Dotazníkové šetření (STEM)

- Cíl: zhodnotit diferenciaci prostředí (milieu) – sociokulturního prostředí, vnímání, „nastavení“ územních komunit

- vnímání polohy + fyzického prostředí
- vnímání sociálního prostředí
- vnímání vztahů (uvnitř společnosti)
- vzorce chování/jednání
- zakořeněnost v území / komunitě (vztah k místu)
- vnímání role aktérů (individuální, kolektivní) – osobností, subjektů, institucí
- sociální kapitál – svazující x přemosťující (důvěra, angažovanost, participace)
- spokojenost s místem / životem
- vnímání problémů (pozitivní x negativní „nálada“ v území)

Dotazníkové šetření - cíle

- Provést dotazování cca 3000 respondentů v 5 typech nemetropolitních oblastí (typy konstruovány na základě faktorové analýzy zohledňující „polohu“ a „lidské zdroje“).
- V šetření zajistit reprezentativitu podle základních sociodemografických znaků v daných typech nemetropolitních oblastí (pohlaví, věk, vzdělání a velikost místa bydliště).

Dotazníkové šetření - metodologie

- Tvorba dotazníku (16+13 otázek; do 100 proměnných)
- Dotazování: **CAWI** (prostřednictvím internetu) a **face-to-face**
- Sběr dat: **22. 10. – 2. 12. 2018** (po komunálních volbách)
- Počet respondentů celkem: **3 291** respondentů
- **CAWI dotazování** – celkem realizováno 2 049 platných rozhovorů (62 % souboru), dalších 208 rozhovorů bylo vyřazeno na základě kontroly délky dotazování ve vybraných pasážích dotazníku. Mediánová délka vyplnění platných dotazníků byla 11,2 minuty.
- **Face-to-face dotazování** – celkem realizováno 1 242 rozhovorů (38 % souboru); počet zúčastněných tazatelů: 401 tazatelů; počet dotazníků na tazatele: v rozpětí od 1 do 14 dotazníků.

Dotazníkové šetření - metodologie

Počet rozhovorů v jednotlivých typech nemetropolitních oblastí		CAWI	Face-to-face
Nevyhraněný typ (typ 0)	675	400 (59 %)	275
Dobrá exponovanost, dobré lidské zdroje (typ 1)	749	475 (63 %)	274
Dobrá exponovanost, špatné lidské zdroje (typ 2)	655	426 (65 %)	229
Špatná exponovanost, špatné lidské zdroje (typ 3)	607	375 (62 %)	232
Špatná exponovanost, dobré lidské zdroje (typ 4)	605	373 (62 %)	232

Rozřazeno dle hodnot faktorových skóre.
Vstupujícími faktory vnější a vnitřní potenciál.
Nevyhraněný typ vymezen hodnotami
faktorových skóre (u obou vstupujících faktorů)
od -0,3 do 0,6.

vojenský újezd
0 nevyhraněný typ
1 dobrá exponovanost, dobré lidské zdroje
2 dobrá exponovanost, špatné lidské zdroje
3 špatná exponovanost, špatné lidské zdroje
4 špatná exponovanost, dobré lidské zdroje

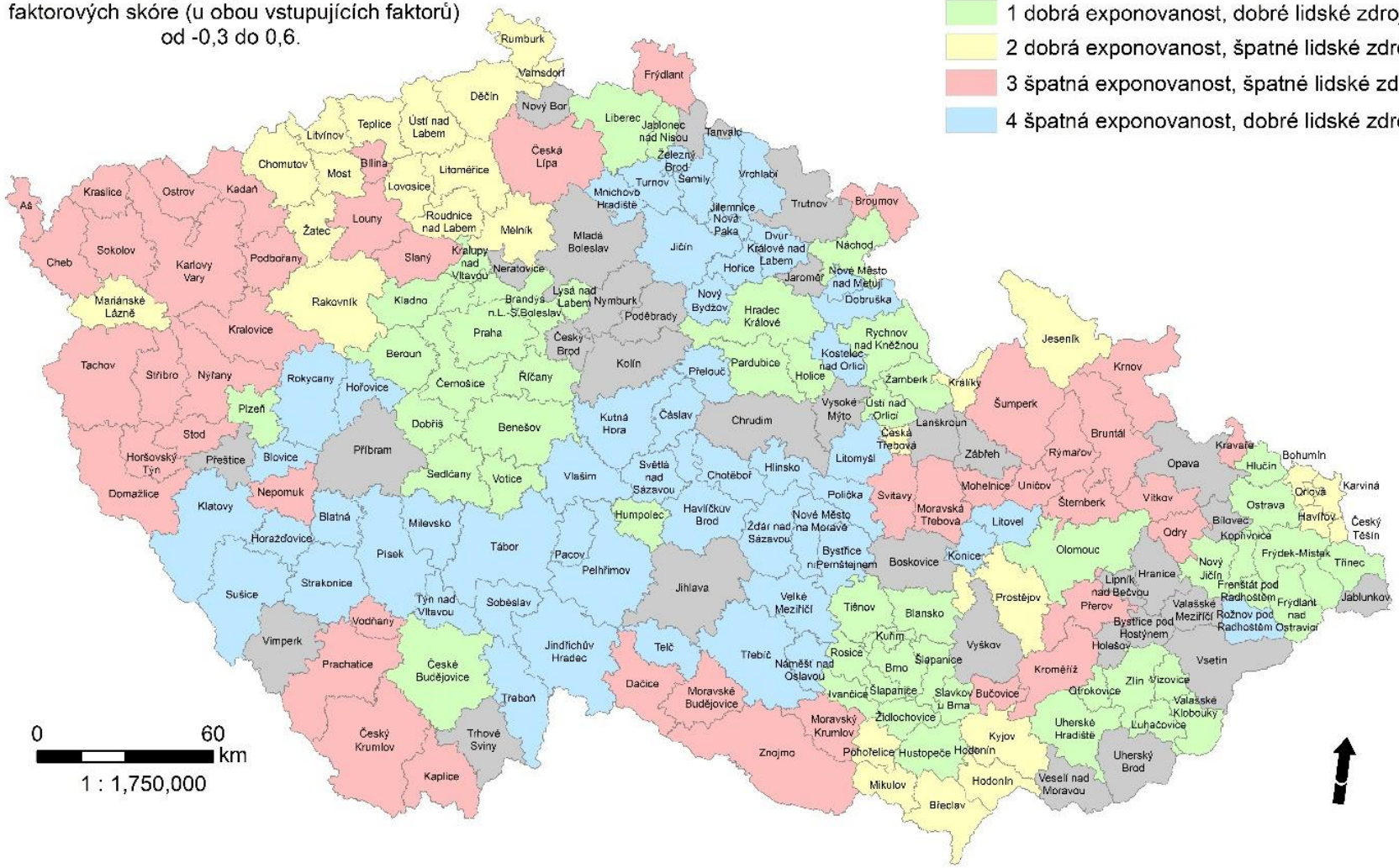

Dotazníkové šetření - metodologie

- Získaný datový soubor byl zvážen na skutečný počet obyvatel v jednotlivých typech nemetropolitních oblastí.

Konstrukce vah a jednotlivé výsledné váhy pro konkrétní typy oblastí

TYP	Počet respondentů v souboru	Procento v souboru	Počet obyvatel	Procento v celé populaci	Váha
0	675	20,5 %	1487975	19,7 %	0,96
1	749	22,8 %	2601947	34,4 %	1,51
2	655	19,9 %	1391768	18,4 %	0,92
3	607	18,4 %	1059675	14,0 %	0,76
4	605	18,4 %	1022488	13,5 %	0,74

Dotazníkové šetření - metodologie

- Složení výběrového (neváženého) souboru a jeho srovnání s údaji za populaci ve zkoumaných typech nemetropolitních oblastí.
- Rozdíl ukazuje odchylku výsledného souboru od reálného zastoupení jednotlivých sociodemografických skupin v populaci nemetropolitních oblastí.
- Jako podklad pro kvótní předpis byla použita data ČSÚ (ČSLD 2011).

Pohlaví

	Muži			Ženy		
TYP OBCE	**Populace**	**Soubor**	**Rozdíl**	**Populace**	**Soubor**	**Rozdíl**
0	48,6	46,5	-2,1	51,4	53,5	2,1
1	48,6	56,4	7,8	51,4	43,6	-7,8
2	48,5	45,8	-2,7	51,5	54,2	2,7
3	49,2	43,6	-5,6	51,8	56,4	4,6
4	49,0	45,5	-3,5	51,0	54,5	3,5
Celkem	**48,7**	**49,2**	**0,5**	**51,3**	**50,8**	**-0,5**

Věk

	18 – 29 let			30 – 44 let			45 – 59 let			60 a více let		
TYP OBCE	**Populace**	**Soubor**	**Rozdíl**	**Populace**	**Soubor**	**Rozdíl**	**Populace**	**Soubor**	**Rozdíl**	**Populace**	**Soubor**	**Rozdíl**
0	15,9	16,1	0,2	27,8	27,7	-0,1	24,2	24,1	-0,1	32,1	32,1	0,0
1	15,7	15,2	-0,5	29,1	27,3	-1,8	24,4	26,0	1,6	30,8	31,5	0,7
2	16,1	14,4	-1,7	27,4	29,2	1,8	24,9	23,5	-1,4	31,5	32,8	1,3
3	16,6	16,7	0,1	27,5	28,0	0,5	24,4	24,6	0,2	31,5	30,7	-0,8
4	16,1	17,2	1,1	26,6	24,8	-1,8	24,1	25,9	1,8	33,2	32,1	-1,1
Celkem	**16,0**	**15,7**	**-0,3**	**28,0**	**27,5**	**-0,5**	**24,4**	**24,9**	**0,5**	**31,6**	31,9	**0,3**

Vzdělání

	Bez maturity			Maturita			VŠ		
TYP OBCE	**Populace**	**Soubor**	**Rozdíl**	**Populace**	**Soubor**	**Rozdíl**	**Populace**	**Soubor**	**Rozdíl**
0	58,1	56,8	-1,3	32,1	32,8	0,7	9,8	10,4	0,6
1	54,4	56,8	2,4	33,2	31,8	-1,4	12,4	11,4	-1,0
2	61,1	57,5	-3,6	30,3	33,2	2,9	8,6	9,3	0,7
3	66,3	61,8	-4,5	27,0	31,2	4,2	6,6	7	0,4
4	60,1	58,9	-1,2	31,1	30,6	-0,5	8,8	10,5	1,7
Celkem	**58,8**	**58,2**	**-0,6**	**31,3**	**32,0**	**0,7**	**9,9**	**9,8**	**-0,1**

Velikost místa bydliště

OBCE do 499 obyvatel			
TYP	Populace	Soubor	Rozdíl
0	11,9	13,8	1,9
1	8,2	11,5	3,3
2	6,0	7,6	1,6
3	14,6	14,1	-0,5
4	21,1	22,5	1,4
Celkem	**11,2**	**13,1**	**1,9**

OBCE 500 - 1.999 obyvatel			
TYP	Populace	Soubor	Rozdíl
0	25,0	28,7	3,7
1	30,6	36,9	6,3
2	16,3	19,4	3,1
3	25,6	34,0	8,4
4	27,1	29,5	2,4
Celkem	**25,7**	**30,7**	**5,0**

OBCE 2.000 - 4.999 obyvatel			
TYP	Populace	Soubor	Rozdíl
0	14,1	13,9	-0,2
1	18,1	16,0	-2,1
2	12,8	12,4	-0,4
3	22,1	21,4	-0,7
4	13,2	13,6	0,4
Celkem	**16,2**	**15,4**	**-0,8**

OBCE 5.000 - 9.999 obyvatel			
TYP	Populace	Soubor	Rozdíl
0	10,0	9,4	-0,6
1	10,7	9,5	-1,2
2	5,4	3,5	-1,9
3	18,1	15,4	-2,7
4	23,3	23,4	0,1
Celkem	**12,3**	**11,1**	**-1,2**

OBCE 10.000 - 19.999 obyvatel			
TYP	Populace	Soubor	Rozdíl
0	12,7	11,1	-1,6
1	9,5	6,4	-3,1
2	15,2	15,1	-0,1
3	16,4	14,3	-2,1
4	13,2	9,8	-3,4
Celkem	**12,6**	**10,5**	**-2,1**

OBCE nad 20.000 obyvatel			
TYP	Populace	Soubor	Rozdíl
0	26,2	23,0	-3,2
1	22,9	19,7	-3,2
2	44,3	42,0	-2,3
3	3,2	0,9	-2,3
4	2,2	1,1	-1,1
Celkem	**21,9**	**19,3**	**-2,6**

Dovolte několik otázek spojených se situací ve Vašem regionu, jeho rozvojovými možnostmi a fungováním samosprávy.

Rozhovor je přísně důvěrný a bude trvat přibližně 20 minut.

1. Zajímáte se o dění ve Vaší obci, regionu?

Pokyn: U otázek č. 1 a 2 čtěte varianty odpovědí!

Určitě ano	1
Spíše ano	2
Spíše ne	3
Určitě ne	4

2. Jak dalece pevné pouto Vás váže k území (obci, regionu), kde žijete?

K území (obci a regionu) nemám žádný zvláštní vztah, s lehkým srdcem bych se odstěhoval(a)	1
V území (obci a regionu) jsem si zvykl(a), nerad(a) bych se stěhoval(a)	2
K území (obci a regionu) mám pevné citové pouto a nedovedu si představit, že bych žil(a) jinde	3

3. Řekněte nám, prosím, jak jste spokojen(a) v obci/městě, kde žijete, s následujícími skutečnostmi?

Pokyn: Předložte KARTU 3! Zakroužkujte jednu odpověď v každém řádku!

1	Velmi spokojen(a)
2	Poměrně spokojen(a
3	Spíše nespokojen(a)
5	Zcela nespokojen(a)

A. Upravenost, čistota města, obce	1	2	3	4
B. Dopravní dostupnost (za prací, nákupy, službami apod.)	1	2	3	4
C. Občanská vybavenost (obchody, služby, lékař, škola)	1	2	3	4
D. Mezilidské a sousedské vztahy	1	2	3	4
E. Práce starosty a zastupitelstva	1	2	3	4
F. Zapojení obyvatel do života obce	1	2	3	4
G. Podmínky pro Váš život, možnosti přispět k naplnění Vašich cílů a zájmů	1	2	3	4

4. Nedávno se konaly volby do zastupitelstev obcí. volil(a) říjnových volbách do zastupitelstva Vaší obce či města?

Ano	1
Ne	2

5. Na životní podmínky lidí v obcích/městech mají vliv jak vnější faktory, jako jsou celostátní politika, historie a přírodní podmínky v území, krajská a místní samospráva, ale i samotní lidé, kteří v obci žijí. Jaký vliv mají na současné životní podmínky ve Vaší obci následující faktory?

Pokyn: Předložte KARTU 5! Zakroužkujte jednu odpověď v každém řádku!

1	Žádný	3	Značný
2	Malý	4	Rozhodující

A. Samotní obyvatelé obce/města	1	2	3	4
B. Tradice celého regionu	1	2	3	4
C. Obecní/městské zastupitelstvo	1	2	3	4
D. Přírodní podmínky regionu	1	2	3	4
E. Místní dobrovolné spolky a sdružení	1	2	3	4
F. Poloha obce	1	2	3	4
G. Místní podnikatelé, živnostníci	1	2	3	4
H. Krajská správa, úřad	1	2	3	4
I. Celostátní politika, státní správa	1	2	3	4

6. Řekl(a) byste, že celkové životní podmínky ve Vaší obci/městě jsou ve srovnání se situací tak před 10 lety lepší, horší nebo zhruba stejné? Pokud nemáte vlastní zkušenost, stačí hodnocení z doslechu.

Pokyn: U otázek č. 6 až 8 čtěte varianty odpovědí!

Určitě lepší	1
Spíše lepší	2
Zhruba stejné	3
Spíše horší	4
Určitě horší	5

7. Řekl(a) byste, že okolní obce/města s podobným počtem obyvatel mají dnes lepší nebo horší podmínky pro život svých obyvatel, než je tomu ve Vaší obci/městě?

Určitě lepší	1
Spíše lepší	2
Zhruba stejné	3
Spíše horší	4
Určitě horší	5

8. Kdybyste měl(a) vyjádřit polohu a význam Vaší obce/města, řekl(a) byste, že je:

Centrem regionu	1
Periférií regionu	2
Někde mezi	3

9. Které z následujících charakteristik považujete Vy osobně za <u>výhody či přednosti</u> a které naopak za <u>nevýhody či problémy</u> Vaší obce/města. Odpovídejte pomocí KARTY 9.

<u>Pokyn</u>: Předložte KARTU 9! Zakroužkujte jednu odpověď v každém řádku!

1	Určitě přednost	3	Spíše problém
2	Spíše přednost	4	Určitě problém

A. Poloha obce/města	1	2	3	4
B. Počet obyvatel obce/města	1	2	3	4
C. Dopravní dostupnost naší obce/města	1	2	3	4
D. Věková struktura obyvatel obce/města	1	2	3	4
E. Občanská vybavenost obce/města	1	2	3	4
F. Společenský a spolkový život	1	2	3	4
G. Lidé ve vedení obce/města	1	2	3	4
H. Historický vývoj obce/města	1	2	3	4
I. Současný rozvoj obce/města	1	2	3	4

10. A který z výrazů podle Vás nejlépe vystihuje <u>vzájemné vztahy obyvatel Vaší obce/města</u>? Prosíme, vyberte z KARTY 10 ten, který je podle Vašich zkušeností <u>převažující</u>.

<u>Pokyn</u>: Předložte KARTU 10! Zakroužkujte jednu odpověď!

Přátelství a spolupráce	1
Každý má něco, doplňujeme se	2
Žijeme spíše vedle sebe	3
Vzájemná rivalita a soupeření	4
Napětí až konflikty	5

11. Řekl(a) byste, že Vaše obec/město a jeho obyvatelé se vyznačují následujícími charakteristikami? Odpovídejte pomocí KARTY A.

<u>Pokyn:</u> Předložte KARTU A, zakroužkujte příslušnou odpověď v každém řádku!

1	Určitě ano	3	Spíše ne
2	Spíše ano	4	Určitě ne

A. Hrdost na území (region/kraj)	1	2	3	4
B. Hrdost na obec/město	1	2	3	4
C. Udržované centrum obce/města	1	2	3	4
D. Výstavba nových rodinných domů	1	2	3	4
E. Kulturní zvyky, tradice, folklór	1	2	3	4
F. Pocit výlučnosti ve srovnání s jinými obcemi v regionu	1	2	3	4
G. Vysoká nezaměstnanost	1	2	3	4
H. Slavní či úspěšní rodáci	1	2	3	4
I. Udržované památky v obci/městě	1	2	3	4
J. Akce s velkou návštěvností včetně obyvatel jiných obcí a měst	1	2	3	4
K. Rodiny se staletou tradicí v obci	1	2	3	4
L. Části obývané sociálně slabými (Romy)	1	2	3	4
M. Bydlí zde i úspěšní podnikatelé	1	2	3	4
N. Zadluženost, exekuce obyvatel	1	2	3	4
O. Satelity s novými domy na dřívějších loukách a polích v katastru obce	1	2	3	4
P. Velká část rodinných domů či chalup je ve vlastnictví osob, které v obci nemají trvalé bydliště	1	2	3	4

12. Jaké jsou převážně vztahy ve Vaší obci mezi následující skupinami obyvatel? Odpovídejte pomocí KARTY 12.

Pokyn: Předložte KARTU 12, zakroužkujte příslušnou odpověď v každém řádku!

1	Velmi dobé	3	Spíše špatné
2	Spíše dobré	4	Velmi špatné
9	V obci nejsou (nečíst)		

A. Mezi starousedlíky a nově přistěhovalými	1	2	3	4	9
B. Mezi generacemi, mladými a starými	1	2	3	4	9
C. Mezi obyvateli různých částí obce	1	2	3	4	9
D. Mezi obyvateli s bydlištěm a chataři/chalupáři	1	2	3	4	9

13. Řekl(a) byste, že Vaši obec/město opouštějí nebo zvažují se odstěhovat obyvatelé s následujícími charakteristikami? Odpovídejte pomocí KARTY 13?

Pokyn: Předložte KARTU 13 a zakroužkujte příslušnou odpověď v každém řádku!

1	Nic takového nepozoruji
2	Pouze výjimečně
3	Poměrně často

A. Lidé, kteří staví dům nebo sehnali byt jinde	1	2	3
B. Mladí lidé po ukončení škol	1	2	3
C. Lidé, kteří jsou úspěšní a mají se dobře	1	2	3
D. Pracovití lidé se zájmem o budoucnost	1	2	3

14. Řekl(a) byste, že současná situace ve Vaší obci/městě a jejím/jeho okolí je v porovnání se situací před deseti lety v následujících oblastech lepší, horší nebo zhruba stejná? Pokud nemáte vlastní zkušenost, stačí hodnocení z doslechu.

Pokyn: Předložte KARTU 14 a zakroužkujte příslušnou odpověď v každém řádku!

1	Lepší
2	Horší
3	Zhruba stejná jako před 10 lety
4	V obci nebylo ani není k dispozici

A. Celkový vzhled obce/města	1	2	3	
B. Vybavenost obce vodovodem, kanalizací	1	2	3	4
C. Stav chodníků a místních komunikací v obci/městě	1	2	3	4
D. Dostupnost a kvalita sociálních služeb pro seniory	1	2	3	4
E. Využití možností cestovního ruchu	1	2	3	
F. Dostupnost a úroveň nájemních bytů na bydlení	1	2	3	4
G. Zapojení obyvatel do života obce/města	1	2	3	
H. Dostupnost a úroveň obchodů a služeb v obci/městě	3	1	2	4
I. Bezpečnost občanů proti projevům kriminality	1	2	3	
J. Nabídka pracovních míst	1	2	3	4
K. Spolkový život, udržování tradic a sounáležitost	1	2	3	
L. Celková dostupnost a kvalita zdravotnický zařízení	1	2	3	4
M. Stav životního prostředí	1	2	3	
N. Dostupnost a úroveň škol a školek	1	2	3	4
O. Možnosti kulturního a sportovního vyžití	1	2	3	4
P. Zatížení obce/města dopravou	1	2	3	
Q. Životní úroveň obyvatel obce/města	1	2	3	

15. Lidé si ve svém životě některých věcí cení více, některých méně. Jak důležité jsou následující věci pro Váš osobní život? Při hodnocení podle KARTY 15 se prosím snažte využívat celou stupnici od jedničky do pětky.

Pokyn: Předložte KARTU 15! Zakroužkujte jednu odpověď v každém řádku!

1	Zcela zásadní
2	Velmi důležité
3	Poměrně důležité
4	Málo důležité
5	Zcela nedůležité

A. Příroda, životní prostředí	1	2	3	4	5
B. Práce, zaměstnání	1	2	3	4	5
C. Mezilidské vztahy	1	2	3	4	5
D. Víra a duchovní hodnoty	1	2	3	4	5
E. Zájmy, koníčky	1	2	3	4	5
F. Bydlení	1	2	3	4	5
G. Přátelství, dobří známí	1	2	3	4	5
H. Místo, území/region, kde žijete	1	2	3	4	5
I. Zdravotní stav	1	2	3	4	5
J. Kulturní, společenský život	1	2	3	4	5
K. Rodinný život, děti	1	2	3	4	5
L. Zapojení do života obce	1	2	3	4	5
M. Materiální podmínky, peníze	1	2	3	4	5

16. Někteří lidé jsou spokojení v prostředí rodiny, domova, jiní vyhledávají širší společnost lidí, či se zapojují do veřejného života. Které z následujících tvrzení nejvíce odpovídá Vaší osobě?

Pokyn: Přečtěte varianty odpovědí a zakroužkujte jednu odpověď!

Mám rodinu, pár přátel a to mi stačí	1
Snažím se nacházet více lidí, se kterými si rozumím	2
Mám potřebu spojovat lidi, kteří mají podobné zájmy	3

Zcela nakonec ještě několik údajů, které slouží ke statistickému zpracování.

VEK. Kolik je Vám let?

Pokyn: Vypište do rámečku! [ ][ ]

POH. Pohlaví dotázaného:

Muž	1
Žena	2

Pokyn: U otázek VZD až POL čtěte varianty odpovědí!

VZD. Jaké je Vaše nejvyšší školní vzdělání?

Základní bez vyučení	1
Vyučen(a) bez maturity	2
Maturita	3
Vysoká škola	4

SOC. Jaké je Vaše sociální postavení?

Student, učeň	1
Důchodce	2
Nezaměstnaný	3
V domácnosti (nebo na MD)	4
Zaměstnanec	5
Živnostník, farmář	6
Podnikatel	8

BYD1. Jak byste charakterizoval(a) místo svého bydliště?

Sídliště	1
Čtvrť činžovních domů	2
Čtvrť nových bytových domů	3
Čtvrť rodinných domů	4
Satelitní „městečko"	5
Vesnická zástavba	6

MAT. Zvážíte-li velikost příjmů a majetku ve Vaší domácnosti, řekl(a) byste, že jste:

Velmi dobře zajištěni	1
Solidně zajištěni	2
Průměrně zajištěni	3
Špatně zajištěni	4
V zásadě chudí	5

POL. Řekl(a) byste, že se o politiku zajímáte:

Velmi mnoho	1
Středně	2
Moc ne	3
Vůbec ne	4

OS. Jste aktivním členem nebo spolupracovníkem nějakého dobrovolného spolku, strany, občanské iniciativy, skupiny nebo jiné organizace?

Pokyn: Zakroužkujte příslušnou odpověď v každém řádku!

	ANO	NE
A. Internetová komunita, sociální sítě	1	2
B. Kulturní, charitativní spolky a iniciativy, včetně ochránců přírody a krajiny	1	2
C. Tělovýchovné a sportovní organizace (TJ, Sokol, fotbalisté apod.)	1	2
D. Hasiči, organizace zahrádkářů, myslivců, chovatelů	1	2
E. Dětské, mládežnické a ženské spolky (Skaut, Pionýr apod.)	1	2
F. Politická strana nebo zastupitelstvo města, obce	1	2
G. Církevní společenství	1	2

VEL. Velikost, počet obyvatel obce/města:

Pokyn: Předložte KARTU VELIKOST!

Obec do 199 obyvatel	1
200 - 499 obyvatel	2
500 - 999 obyvatel	3
1 000 - 1 999 obyvatel	4
2 000 - 4 999 obyvatel	5
5 000 - 9 999 obyvatel	6
10 000 - 14.999 obyvatel	7
15 000 - 19.999 obyvatel	8
20.000 - 30.000 obyvatel	9

LET. Kolik let v této obci/městě bydlíte?

Pokyn: Přečtěte varianty odpovědi!

Do 5ti let	1
6 až 10 let	2
11 až 20 let	3
21 až 30 let	4
31 a více let	5

Obec, město Vašeho trvalého bydliště:

Pokyn: Název obce čitelně a celým názvem vypište!

OBC1. *Obec (Vypište)*.....

OBC2.

Pokyn: Číslo obce vypište z dotazového úkolu do rámečků!

OKR. Okres trvalého bydliště respondenta:

Okres:..... | | | |

Děkujeme Vám za Vaše odpovědi.

TYP	Počet respondentů v souboru	Procento v souboru	Počet obyvatel	Procento v celé populaci	Váha
0	675	20,5 %	1487975	19,7 %	0,96
1	749	22,8 %	2601947	34,4 %	1,51
2	655	19,9 %	1391768	18,4 %	0,92
3	607	18,4 %	1059675	14,0 %	0,76
4	605	18,4 %	1022488	13,5 %	0,74

Příklady determinantů analyzovaných v dotazníkovém šetření

Organizační a institucionální determinanty

- Důraz na regionální iniciativy rozvoje jako třeba inovativní organizační struktury
- Důraz na regionální sítě
- Důraz na současné trendy a podporu regionálních silných osobností
- Tvorba regionálních rozhodovacích struktur

Personální determinanty

- Identifikace a spojení (silný sociální kapitál) různých skupin obyvatel a aktérů s regionem
- Sebevědomé obyvatelstvo a aktéři
- Region atraktivní pro mladé a vzdělané obyvatele
- Tvorba vlastního image regionu
- Posouzení faktorů růstu pohledem vybraných skupin místních obyvatel

Vnímání aktérů podle typů s rozhodujícím vlivem

		Aktéři s vlivem na životní podmínky (rozhodující vliv)								
Typ	Charakteristika	samotní obyvatelé	tradice regionu	zastupitelstvo	přírodní podmínky	dobrovolné spolky	poloha	podnikatelé	krajská správy	státní správa
1	**rozvinutý (rozvojový)**	**10,2**	**7**	**27,3**	**11,2**	**8,6**	**15,4**	**7,1**	**10,8**	**9,8**
2	sociálně znevýhodněný	8,6	4,9	27,9	11,9	4,1	15	7	11	11,5
3	**ohrožený**	**10,5**	**5,8**	**27,5**	**13,8**	**6,4**	**14**	**6,1**	**7,6**	**12,2**
4	polohově znevýhodněný	9,6	7	27,3	13,2	8,1	12,8	4,6	10,6	10,1
5	nevyhraněný	9,3	8	26,7	10,8	7,4	15,3	7,3	9,8	10,1
	Celkem	9,6	6,5	27,4	12,1	7	14,5	6,5	10	10,7

Vnímání opouštění nebo zvážení odstěhování u vybrané kategorie obyvatel

		Vnímání opouštění nebo zvážení odstěhování (poměrně často)			
Typ	Charakteristika	Lidé, kteří staví bydlení	Mladí lidé po ukončení škol	Úspěšní lidé, kteří se mají dobře	Pracovití lidé se zájmem o budoucnost
1	**rozvinutý (rozvojový)**	**13,5**	**34**	**18,7**	**16,3**
2	sociálně znevýhodněný	21,9	52,2	29,2	33,5
3	**ohrožený**	**20,1**	**51,6**	**28,5**	**30,1**
4	polohově znevýhodněný	15	48,8	24	22,5
5	nevyhraněný	16,4	46,7	21,9	21,5
	Celkem	17,3	46,2	24,2	24,5

Závěrečné poznámky

- Při formulování nástrojů rozvoje nemetropolitních oblastí je třeba zvažovat územní diferenciaci Česka – ta prokázána z hlediska:

a) jednotlivých typů (vzešly z hodnocení kvantitativní povahy)

b) velikostní struktury obcí

c) sociodemografických charakteristik populace (věk)

- K pochopení podstaty rozdílů mezi jednotlivými typy nemetropolitních oblastí je nezbytné provést terénní šetření v typově odlišných zájmových územích.

Děkujeme za pozornost!

pavel.chromy@natur.cuni.cz
tomas.havlicek@natur.cuni.cz
vit.jancak@natur.cuni.cz

Děkujeme za podporu TA ČR

TITSMMR701 Socioekonomický vývoj nemetropolitních oblastí České republiky se zřetelem na rozvojové potřeby jednotlivých regionů

Radim Perlín, Tomáš Havlíček, Pavel Chromý, Vít Jančák, Miroslav Marada, Hana Bednářová, Marek Komárek